

17,3 і 6,4 кг зерна на 1 кг внесеного з добривами азоту). За показниками якості відмічали лише тенденцію до підвищення вмісту білка в зерні.

Найвищий рівень рентабельності в середньому за роки досліджень було виявлено для варіанту Фон + N₉₀ (сечовина + ІН 1,5%), що становив 54%. Навіть у кризовому 2008 р. цей варіант дозволив уникнути збитковості технології застосування азотних добрив (рентабельність була на рівні 1%), тоді як інші варіанти з азотними добривами виявились економічно не виправданими. Рентабельність варіанту Фон + N₁₃₅ (сечовина) була нижчою за вказаний варіант (35% в середньому за 2007–2010 рр.), що свідчить про можливість збільшення економічної ефективності використання азотних добрив за рахунок додавання інгібітора нітрифікації. Збільшення норми азоту добрив обумовлювало не лише зниження рентабельності виробництва, але і зростання ймовірності негативного екологічного впливу на довкілля. Серед вивчених доз ІН найбільш економічно виправданою і доцільною є доза 1,5% до азоту сечовини.

Окупність витрат на інгібітор нітрифікації (варіант Фон + N₉₀ (сечовина + ІН 1,5%)) в середньому за чотири роки становила 7,65 грн, тоді як на збільшення норми азоту добрива (варіант Фон + N₁₃₅ (сечовина)) – 4,05 грн.

Література

1. Малюга Ю.Е. Теоретическое обоснование эффективности азотных удобрений пролонгированного действия в лесном и сельском хозяйстве Украины / Ю.Е. Малюга. – Х.: ЧПИ «Новое слово», 2006. – 438 с.
2. Башкин В.Н. Агрохимия азота / В.Н. Башкин. – Пушино, 1987. – 270 с.
3. Лаврова И.А. Ингибиторы нитрификации и эффективность азотных удобрений: [Обзорная информация] / И.А. Лаврова. – М., 1990. – 40 с.
4. Іванишин В.В. Економічна ефективність енергозберігання в ґрунтообробці та сівбі зернових і ріпаку / В. В. Іванишин // Економіка АПК. – 2007. - № 9. – С. 28-33.

Анна Модонкаєва

к.с.-х.н., с.н.с., заведуюча лабораторією,

Нуріє Аппазова

аспірант,

Национальный институт винограда и вина «Магарач»,

г. Ялта

НОВЫЕ СТОЛОВЫЕ СОРТА ВИНОГРАДА ОЧЕНЬ РАННЕГО СРОКА СОЗРЕВАНИЯ СЕЛЕКЦИИ НИВиВ «МАГАРАЧ»

Виноградарство всегда было важной отраслью агропромышленного комплекса Украины. Занимая незначительный удельный вес в площади сельскохозяйственных угодий (от 0,9% в Николаевской и Херсонской, до 4,4% - в АРКрым), эта отрасль существенно влияет на уровень социально-экономического развития регионов [1] и является одним из важных бюджетообразующих сегментов. Согласно «Виноградного кадастра Украины» в 2009 году площадь виноградников плодоносящего возраста составила 86,5 тыс. га, из которых технические сорта занимают 73 тыс. га, столовые – 13,45 тыс. га (15,6 % от всей площади). Сорта винограда отличаются между собой по многим показателям, которые определяют зона выращивания, в частности, продолжительность периода созревания, морозостойкость и др. Сортовой состав винограда формируется таким образом, чтобы обеспечить конвейерные поставки свежего винограда населению по мере созревания.

Так, на территории Украины площадь очень ранних столовых сортов

составляет 1375,1га, в том числе раннего срока созревания - 246,8, среднераннего - 89,5, среднего - 41,7, среднепозднего - 545,6, позднего - 886,1 и очень позднего срока созревания - 2683,6 [2]. Сегодня, урожайность столового винограда, по сравнению с потенциально возможной, почти вдвое ниже и значительно колеблется в отдельные годы, но даже, в наилучшие по климатическим условиям годы, не превышает в среднем 55 ц/га. Объемы поставки на потребительский рынок столового винограда колеблется в пределах 490 тыс. тонн, что позволяет обеспечить потребление на одного человека в год столовыми сортами до 1,2кг, при научно-обоснованной норме 8,0кг [3].

С другой стороны, по данным Института демографии и социальных исследований Национальной Академии Наук, Украина по продолжительности жизни в настоящее время занимает предпоследнее место среди стран Европы. Показано, здоровье человека зависит на 20% от генетических факторов, на 17–20% - от состояния окружающей среды и на 50–53% - от здорового образа жизни. В связи с вышесказанным правительством Украины принята концепция общегосударственной целевой программы "Здоровая нация" на 2009-2013 гг. (N 731-р от 21 мая 2008г), где, среди других факторов, отмечено, что нерациональное и несбалансированное питание является важнейшей составляющей риска возникновения сердечно-сосудистых, онкологических и др. заболеваний и поставлена задача увеличения в рационе питания фруктов, овощей, столового винограда.

В 2010 году расширенным заседанием Бюро и научно-методического совета отделения растениеводства НААНУ принято постановление о расширении исследований по проблемам столового винограда для решения общей концепции обеспечения им населения страны. На решение этих проблем направлена, разработанная НИВиВ «Магарач» и Министерством Агрополитики Украины «Стратегия развития виноградарства Украины до 2025 года» [3], согласно которой предусмотрено : увеличение объемов производства виноградарства 2025 году на 11,2% и доведение потребления населением столового винограда отечественного производства до 5,2кг. Одним из рычагов решения этих проблем является создание и изучение новых столовых сортов винограда и их введение в стандартный сортимент. В НИВиВ «Магарач» выведены новые столовые сорта винограда очень раннего срока созревания Ливия, Академик Авидзба, Ассоль, роль которых, как в насыщении рынка свежим виноградом в рамках конвейерной его поставки, так и в расширении ассортимента столового винограда, неопределима. Установлено, что, при сумме активных температур 2000°C, вегетационный период сорта Ливия от начала распускания почек до съемной зрелости ягод составляет 105-110 дней. Гроздь крупная, цилиндрическая, средне-рыхлая; ягода овальной и яйцевидной формы, окраска ягоды – розовая, мякоть - мясисто-сочная, с мускатным ароматом. Вегетационный период сорта Академик Авидзба, при сумме активных температур 2100°C, составляет 115 дней. Грозди крупные цилиндрические, от рыхлой к средней плотности. Ягода удлинненно-овальная, сине-черная; кожица прочная, мякоть хрустящая; вкус гармоничный, десертного типа. Достоинством сорта является оригинальная удлиненная форма ягоды темно-синей окраски (дегустационная оценка 9,8 баллов). Ассоль – столовый сорт винограда с черной ягодой очень раннего срока созревания для потребления в свежем виде. Вегетационный период данного сорта составляет 115 дней, при сумме активных температур 2100°C. Грозди крупные, цилиндрические, средней плотности. Ягода овальная, темно-красно-фиолетовая, вкус гармоничный с сортовым ароматом [4].

Приведенные выше характеристики данных сортов нельзя считать полными без учета показателей биохимического качества, отражающих пищевую, диетическую и биологическую ценности, являющихся следующим этапом наших исследований.

Литература

1. Концепция развития виноградарства и виноделия Украины до 2025 года/ УААН, НИВиВ «Магарач», ННЦ «ИВиВ им. В.Е. Таирова». – Ялта. 2007. – 24 с.
2. Виноградний кадастр України. – Київ. 2009 – 94 с.
3. Авидзба А.М., Иванченко В.И., Матчина И.Г., НИВиВ «Магарач», Костенко В.Н. Отдел развития садоводства, виноградарства и виноделия Минагрополитики Украины. Стратегия и перспектива развития виноградарства Украины.
4. Каталог ампелографической коллекции национального института винограда и вина «Магарач» (часть II, селекционные сорта Украины). – Ялта. 2008. – 28 с.

Андрій Мороз

молодший науковий співробітник,

Інститут тваринництва степових районів ім. М.Ф. Іванова „Асканія-Нова”,

Національний селекційно-генетичний центр з вівчарства НААН,

сmt. “Асканія-Нова”

РІСТ І РОЗВИТОК МОЛОДНЯКУ КРИМСЬКОГО ТИПУ ЦИГАЙСЬКИХ ОВЕЦЬ

Організм це цілісна система, яка представляє ланцюг періодичних кількісних і якісних змін [1, 2, 3, 4]. Останнім часом значна увага надається вивченню закономірностей росту і розвитку овець під впливом спадкових факторів, умов утримання і годівлі. Вивчення спадкових факторів, дозволяє проводити в ранньому віці відбір особин з високими відтворними та репродуктивними якостями, а також здійснювати прогноз величини основних селекційних ознак.

Виходячи з цих передумов було вивчено вплив живої маси батьків на ріст і розвиток їх потомків. Для цього вівцематок ($n=157$) і баранів-плідників ($n=13$) за їх живою масою було розділено на три групи M^+ (тварини (σ) яких більша за середні показники) M^0 (тварини (σ) яких знаходиться в межах середнього показнику) і M^- (тварини (σ) яких менша за середні показники). Отриманий молодняк баранів та ярок було оцінено за кількісними і якісними показниками їх росту і розвитку у постнатальному онтогенезі.

Отримані дані вказують на те, що барани та ярки за живою масою при народженні у груп M^+ , M^0 та M^- різниці не мали. Порівнюючи молодняк у наступні вікові періоди встановлено, що ягнята групи M^+ були більшими порівняно з M^0 та M^- .

Жива маса баранів залежно від різно-вагових угруповань вівцематок вже у 4 місячному віці групи M^+ склала 33,1 кг, що переважає ровесників M^0 і M^- на 7,3 ($P<0,1$) та 4,2 %, у 15-місячному віці - 76,0 кг, що на 4,9 ($P<0,1$) та 5,6 % ($P<0,1$) відповідно. У ярки групи M^+ достовірна перевага живої маси виявлена тільки над ровесниками M^- лише у 4 місячному віці 4,6 % ($P<0,1$), а у 8 та 15-місячному віці за цим показником ярки групи M^+ мали лише тенденцію до переваги над ровесниками M^0 і M^- .

Залежно від різно-вагових угруповань баранів-плідників жива маса баранів групи M^+ мала достовірну перевагу над ровесниками M^- у 8 та 15- місячному віці на 8,8 ($P<0,05$) та 5,6 % ($P<0,05$) відповідно. Ярки групи M^0 у 4 місячному віці мали перевагу над ровесницями M^+ на 2,2 % ($P<0,1$), що свідчить про більшу їхню скоростиглість у цей період. У 15-місячному віці ярки групи M^+ мали достовірну перевагу над M^- на 4,9 % ($P<0,05$)

Найбільш високим середньодобовим приростом характеризувалися ягнята у період від народження до відлучення, що свідчить про інтенсивний ріст ягнят у даний період вирощування.